

Daniëlle Bakhuis

Wat als...

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

I

Ik haat eerste schooldagen. Ik weet dat iedereen dat zegt, maar ik haat ze echt. Als ik moet kiezen tussen mijn knie laten hechten of een eerste schooldag, dan kies ik voor het eerste. Geen grap. En nog echt gebeurd ook. Op de eerste schooldag van de tweede klas ging ik op de Magere Brug vol onderuit met mijn fiets, waardoor ik datzelfde uur nog bij de dokter zat. Hechtinkje erin, een berg troostchocolade van mijn moeder en de hele dag thuis met een gestrekt been commercials kijken. Topdag.

‘Jade Verschuur! Wakker worden! Dit is de laatste keer dat ik je roep.’

Misschien is de eerste schooldag net als de eerste paar meter in een achtbaan. Eerst zie je er enorm tegenop, maar als je het ergste gehad hebt en weet dat je toch geen kant meer op kunt, gaat de rest van de rit vanzelf.

Ik flip mijn kussen met de koele kant naar boven en draai me nog één keer om. Voor mijn gevoel heb ik maar drie uur-tjes geslapen. Vier op zijn hoogst. Ik kan niet geloven dat de zomervakantie al weer voorbij is, dat ik straks over een uur weer in een stinkend klaslokaal zit. Als ik nu nog vrij was geweest, was ik naar het strand gegaan met mijn beste vriendin Finn Davis. Had ik de trein naar de Primark gepakt. Blueberry muffins met walnoten gebakken. Was ik een blog begonnen: beauty of boeken. Had ik vijf kilometer hardgelopen.

Ik draai me terug op mijn rug en staar naar het plafond. Ik ben een kei in mezelf voor de gek houden. Ik weet als geen

ander dat ik op een vrije dag een gat in de dag had geslapen, had geluncht met mijn ontbijt – waarschijnlijk een tosti met kaas en salami opgewarmd in de pan, mijn nieuwe verslaving – en in mijn joggingbroek naar zielige films had gekeken terwijl ik ondertussen dwangmatig Wouts Facebook had lopen checken op nieuwe berichten van meisjes die ik niet ken.

Wout. Bij de gedachte aan hem gaat er een pijnscheut door mijn buik. Als mijn lichaam een graadmeter zou zijn voor verdriet, zou het zeggen dat het meeste verdriet al een beetje gezakt is. Een paar weken geleden werd ik nog elke ochtend wakker met kramp in mijn hart. Maar het verdriet is niet gezakt. Het heeft alleen een ander plekje gevonden, waar het meer ruimte heeft.

Ik hijs mezelf overeind en trek de kleren aan die ik gisteren over mijn bureaustoel klaar heb gehangen: mijn nieuwe donkere skinny jeans – die zo strak zit, dat ik blij ben dat ik vandaag maar vier lesuren heb – en een wit vintage T-shirtje dat ik vorige week op het Waterlooplein heb gekocht.

I have class staat er in volwassen letters op. O, de ironie.

Uit de hoop schoenen die naast mijn bureau ligt, vis ik mijn witte All Stars. Ik heb al zo lang niet meer op hakken gelopen, dat ik zeker weet dat ik als een pasgeboren kalfje de schoolgang in zou strompelen. Niet precies de eerste indruk die ik wil achterlaten in mijn laatste jaar op het Amstellyceum.

‘Ja-de!’

‘Ja-ha!’

Beneden zit iedereen al aan de keukentafel. Het lijkt wel een zondagochtendontbijt. In plaats van dat het brood gewoon in de zak op tafel ligt, liggen de boterhammen nu keurig geroosterd in een rieten mandje. Op een wit met rood geruit servetje. De botervloot met de stenen deksel staat er naast. Volgens mij zijn wij het enige gezin in heel Nederland dat geen boter recht uit het kuipje neemt.

Mijn zus Sofie trekt als ik binnenkom als begroeting een

wenkbrauw op. Mijn vader bromt een ‘goedemorgen’ vanachter de krant. Ik mompel iets onverstaanbaars terug.

‘Had je niet even je haar kunnen kammen?’

Dat is mijn moeder, de enige voorstander van dingen als een botervloot en dit uitgebreide ontbijt op een doorde-weekse dag.

‘Ook goedemorgen, mam.’

‘Of is dat tegenwoordig hip, dat je haar zo zit? Melk?’

Zonder mijn antwoord af te wachten schenkt ze een mok tot de rand toe vol.

Ik rol met mijn ogen. ‘Superhip, mam.’

‘Zo bedoel ik het niet,’ zegt mijn moeder. ‘Ik wil alleen zeggen dat je te mooi haar hebt om het, nou ja, er zo bij te laten hangen.’

Ik kijk naar het kapsel van mijn moeder, dat strak in de lak zit en waar geen los piekje aan te ontdekken valt. Kapsel is het enige juiste woord voor de korte coupe die ze sinds een paar maanden heeft. Ze kámt haar haren ook niet meer, maar kapt ze. Met een echte kapperskam en een bus haarlak die meer heeft gekost dan al mijn haarproducten bij elkaar.

‘Maar dat zei je niet, hè, mam? Dat ze mooi haar heeft?’ zegt Sofie op een pesterig toontje. ‘Je zei dat Jade haar haar had moeten kammen. Omdat het nu net op een vogelnest lijkt. Toch? Want dat bedoelde je eigenlijk.’

Ik trek een gezicht naar Sofie. Haar haren zijn al gewassen, geföhnd en in een hoge staart bijeengebonden. Ik snap niet dat ze daar ’s ochtends vroeg meteen uit bed de puf voor heeft.

‘Thanks, zus.’

Als antwoord schraapt Sofie met haar voortanden over haar cracker met Nutella en lacht breeduit. Had ze haar mond vol gehad, dan had ze me haar voorgekauwde eten laten zien.

‘Hip, hoor,’ zeg ik.

Ik peuter een beschuit uit de beschuitbus – bus, geen rol – en smeer er zo voorzichtig mogelijk boter op. De kunst van een goede beschuit smeren is dat je hem met alle vingers van

je linkerhand losjes vastpakt, behalve je duim. Die zet je stevig in de inkeping of tegen de rand.

‘Heb je al een beetje zin in vandaag?’ vraagt mijn moeder.

De beschuit knapt doormidden en mijn hele handpalm zit onder de boter. ‘Kut!’

‘Hé!’ Mijn moeder verslikt zich haast in haar thee. ‘Moet dat nou? Ik dacht dat we vorige week hadden afgesproken dat soort dingen niet meer te zeggen.’

‘Ehm, correctie, mam,’ zegt Sofie. ‘Jij hebt het afgesproken. Wij hebben verplicht in moeten stemmen. Als ik eerlijk ben, vind ik het maar een kutafspraak.’

Ik zie mijn vader dieper in zijn krant duiken om te verbergen dat hij lacht.

‘Ja, begin jij ook nog even,’ zegt mijn moeder. ‘Ik dacht dat wij hadden afgesproken één lijn te trekken. Wat is er met dat voornemen gebeurd?’

Ik hoef niet eens hardop te zeggen wat Sofie en ik allebei denken. *Dat vond hij een kutvoornemen, mam.*

‘Laat dan ook maar.’ Mijn moeder gooit haar servet op tafel en schuift haar stoel naar achteren. ‘Ik ben blijkbaar de enige die ons gezinsleven belangrijk vindt.’

Ik onderdruk een zucht. Met een moeder als die van mij heb ik me nooit af hoeven vragen of ik geadopteerd ben. Dat drama-gen heb ik overduidelijk van haar geërfd.

Mijn vader vouwt langzaam zijn krant in vieren en gooit hem met een plofje op zijn ontbijtbord. ‘Het lijkt me beter als ik even niets zeg.’

‘Dat lijkt mij ook, ja.’

‘Papa, mama! Niet ruziemaken,’ zegt Sofie op een kinderachtig toontje.

Ik strooi hagelslag op de grootste helft van mijn gebroken beschuit en neem een hap. ‘Sorry, mam,’ zeg ik met volle mond. ‘Ik zal geen... ik zal dat woord niet meer zeggen.’

Mijn moeder glimlacht vermoeid naar me. Op slag zit mijn buik vol medelijden. Als er één een kutzomer heeft gehad,

dan is het mijn moeder wel. Voorheen was zij altijd degene die in haar ochtendjas en met ochtendhaar gapend aan het aanrecht broodjes voor ons stond te smeren. Botervlootje? Gekamde haren? Och lieverd, wij zijn de Van Nassautjes niet. Dat was haar favoriete uitspraak als we ons iets – een vakantie naar Curaçao, een privésauna in ons tuinhuisje, een iPad – in ons hoofd probeerden te halen. Maar sinds mijn vader begin deze zomer opbiechtte een kortstondige relatie – zijn woorden – te hebben gehad, is alles veranderd. Mijn moeder is in een poging krampachtig het gezin bij elkaar te houden veranderd in een übermoederkloek die ons met alle macht normen en waarden bij probeert te brengen. Opeens moeten we netjes praten en er netjes uitzien, in de hoop dat we ons daarmee ook netjes zullen gedragen. In de afgelopen zomervakantie heb ik meer opvoeding gehad dan tijdens mijn hele leven. Doe dit, laat dat, zit rechtop. Alsof daarmee met terugwerkende kracht mijn vader niet vreemd is gegaan.

Ik kreeg plaatsvervangende schaamte toen mijn vader aan de keukentafel opbiechtte dat hij verliefd was op een vrouw van zijn werk. Het was zo cliché. Hij verzekerde ons dat er ‘fysiek niets was gebeurd’, wat ik nog steeds een van de meest walgelijke opmerkingen ooit vind. Wat hij bedoelde, was dat hij niet met haar naar bed was geweest. Er zijn dingen die je niet wilt weten van je ouders en deze biecht stond met stip op één. Ik zie mijn vader nog zitten met die grote, donkere vlekken onder zijn oksels. Opeens zag ik hoe hij eruitgezien moet hebben als onzeker jongetje van twaalf. Hij praatte op dat moment ook zo. In niets leek hij op de vader die altijd gelijk had en wist wat hij deed.

Met veel inleidend gekuch deelde hij ons vervolgens mee dat hij drie weken in een hotel ging zitten om na te denken. Onze vakantie naar Italië was geannuleerd. Mijn moeder zat erbij in haar badjas en kon alleen maar huilen. Ergens in mijn hoofd knapte er iets. Mijn moeder zei niets, Sofie zei niets en dus begon ik te schreeuwen dat ie kon opdonderen. Met twee

plastic tasjes vol kleren – hij kon zijn weekendtas niet zo snel vinden en mijn moeder weigerde hem te helpen – is hij diezelfde dag nog vertrokken naar het hotel. Soms wilde ik dat hij daar gebleven was en dat mijn moeder, Sofie en ik nog steeds elke avond ons avondeten met het bord op schoot aten en alle seizoenen van de Britse *X Factor* in één ruk achter elkaar keken. Mijn eigen vader voelt als een indringer. Sinds hij weer terug is, is alles veranderd. Mijn moeder nog het meest.

Het laatste stukje beschuit gooi ik terug op mijn bord. Ik heb opeens geen honger meer.

‘Hmm,’ zegt Sofie met volle mond. ‘Je zou vandaag maar de hele dag vrij zijn.’

‘Vrij?’ Mijn vader klinkt verbaasd. ‘Ik dacht dat jij vandaag alvast de boel ging schuren. Of dacht je soms dat ik dat vanavond ging doen?’

Sofie trekt haar wenkbrauwen op. ‘Nu ik je gezicht zo zie, niet meer, nee. En rustig maar, pa. Ik heb zelfs al een schuurmachine weten te fiksen.’

Ik vind er niets aan dat Sofie op kamers gaat. Ik snap dat ze weg wil uit dit huis, maar ik zie er enorm tegenop om zonder bondgenoot achter te blijven in het toneelstuk *Er Is Niets Aan De Hand Bij De Familie Vershuur*. En van het vooruitzicht op de dubbele portie opvoeding die ik geheid ga krijgen, word ik ook niet veel vrolijker.

‘Kom je vanavond ook kijken?’ Sofie kijkt me aan. ‘Je hebt mijn *casa* nog niet eens gezien.’

‘Ligt eraan,’ zeg ik. ‘Passen er wel twee mensen tegelijk in je *casa*?’

Eigenlijk zeggen we geen dingen als *casa*. Te straat voor twee meiden die de Bijlmer alleen maar kennen van tv, terwijl de wijk in hun eigen stad ligt. Maar juist daarom – omdat het zo niet-cool is dat het daarom weer cool wordt – zeggen we het.

‘Grappig, hoor.’ Sofie leunt achterover. ‘Ben je ook zo grap-

pig als je over een uur in een wiskundelokaal zit te zweten?’

‘Je bedoelt dat wiskundelokaal dat drie keer zo groot is als jouw casa?’

‘Jongens, ophouden nu.’ Mijn vader kijkt me streng aan. ‘Moet jij trouwens niet opschieten? Je bent al weer veel te laat.’

Ik reageer nog voordat hij helemaal is uitgesproken. ‘En had jij trouwens niet allang weg gemoeten? Normaal ontbijt je ook nooit met ons.’

‘Jade!’ Mijn moeders stem schiet uit.

‘Ja, wat?’ zeg ik. Ik dwing mezelf tot tien te tellen, maar bij drie ben ik mijn goede voornemen al vergeten. ‘Het is toch zeker zo? Of probeert hij nu opeens de tijd in te halen die hij deze zomer gemist heeft? Ga jij het trouwens even lekker voor hem opnemen.’

Ik zet de melk aan mijn mond en drink zo snel dat een deel langs mijn kin naar beneden sijpelt. Ik zet de mok expres hard neer als ik mijn stoel achteruitschuif. ‘Ik ga mijn haren kammen.’

Boven stop ik op de gok een paar boeken, mijn agenda en een paar lege schriften in mijn tas. Ik heb nog nooit een eerste schooldag meegemaakt waarop we al echt wat doen. Het zal vandaag vast niet anders zijn.

Als ik in de spiegel kijk, zie ik nog steeds een woedende blik op mijn gezicht. Wout vond me altijd supersexy als ik boos keek, maar ik vind mezelf eruitzien als een klein kind dat haar zin niet krijgt.

Routineus zet ik een donkergrijs lijntje onder mijn ogen en ik zet mijn wimpers flink aan met zwarte mascara. Met een borstel die ik van Finn heb gekregen – ze zweert erbij dat ze daar haar glanzende haren aan te danken heeft – ga ik door mijn haar. Mijn haar is een klein beetje blonder door de zon, maar lang niet zo blond als dat het vorig jaar was. Dat komt omdat je deze zomer ook praktisch alle dagen hebt thuisgezeten, zegt een stemmetje in mijn hoofd. De sproetjes op

mijn neus en wangen zijn ook lang niet zo aanwezig als voorgaande jaren. Dat was ook iets wat Wout supersexy vond, ook al maakte hij er altijd grapjes over. Volgens hem lag ik altijd stiekem te zonnen met een vergiet op mijn hoofd. Lieve, grappige, mooie Wout. Ewoud officieel, maar zo noemde zijn moeder hem alleen. Ewoud van Ravensteijn. Als er een naam niet bij hem past, dan is het die koude kaknaam wel. Alsof zijn ouders hem bij de geboorte al verdoemden tot notaris.

Ik probeer de lege plekken rond mijn spiegel te negeren. De paar foto's die er nu nog achter geklemd zitten, maken een treurige indruk. De vergeelde randen benadrukken alleen maar meer dat er in alle haast een stuk of tien foto's uit zijn getrokken. Foto's van Wout en mij.

Hij was mijn eerste en enige liefde. Is. Was. Ik weet het niet meer zo goed. Het is nu ruim anderhalve maand uit, maar nog steeds voelt het alsof het niet echt uit is. Alsof we even op pauze staan en ik maar de juiste knop in hoeft te drukken om weer samen verder te gaan. Ik wil niet aan hem denken, niet als hij de afgelopen zeven weken ook geen seconde aan mij heeft gedacht. Maar ik mis hem zo erg dat het pijn doet.

Deze zomer is een aaneenschakeling van rampen geweest. Eerst mijn vader, toen Wout. 'Pas maar op,' had Finn half grappig, half serieus opgemerkt vlak nadat Wout het had uitgemaakt. 'Dat is twee. En ongeluk komt altijd in drievoud.' Ik hou van mijn beste vriendin, maar ze houdt er soms nogal wat rare theorieën op na.

'Ik ga!'

Ik pak mijn fiets uit de schuur en doe de oortjes van mijn iPhone in. Ik heb alleen maar liefdesverdrietmuziek in mijn lijst: Beyoncé, Adèle, Rihanna, Taylor (*I knew you were trouble when you walked in*) maar ook Whitney en – ja, lach maar – Mariah en Celine. Zolang ze geen man zijn en weten hoe eenzaamheid voelt, draai ik ze keihard. Het is fijn om te weten dat ik niet de enige ben met een jojo als hart. Het ene moment wil ik Wout opbellen en hem smeken me terug te nemen en

het andere moment wens ik hem chronische jeuk toe op plekken waar de zon niet schijnt.

Als ik de Mauritskade opdraai, slaan op slag de zenuwen toe. Door de dik bebladerde bomen aan weerskanten van het fietspad is de school nog niet te zien, maar in gedachten zie ik het Amstellyceum al staan zoals ie er al honderd jaar staat. Van de buitenkant lijkt het niet eens op een school, tenminste niet op een school zoals ze die nu zouden bouwen, maar het gele en door het weer verroeste en aangevreten bordje boven de hoofdingang verraad meteen dat er nog steeds les wordt gegeven. *Hoogere Burgerschool*, staat er. Met dubbel o. Ik ben niet de enige die tijdens een spelling- en grammaticatoets Nederlands expres alles met een dubbele o schrijft, alleen maar om de discussie met de leraar uit te lokken.

Het beste van het Amstellyceum is dat het midden in Amsterdam staat. Binnen vijf minuten ben je in Artis en via de achteruitgang van de school loop je zo het Oosterpark in. Toeristen maken altijd de fout om naar het Vondelpark te gaan, maar het Oosterpark is veel romantischer met haar gietijzeren bankjes en talloze treurwilgen.

'Hey girl!'

Mijn beste vriendin staat me al op te wachten bij het fietsehok. Ze zwaait met twee armen als ze me ziet. Ze draagt een enorme zonnebril op haar neus en heeft een knalroze cropped shirt aan. Zoals altijd ziet ze er volkomen relaxed en know-it-all uit, een houding die haar als een tweede huid past zonder dat ze ook maar één seconde arrogant overkomt.

Finn heeft van haar elfde tot haar vijftiende in Miami gewoond, waardoor ze er nog wel eens een *'ya know'* of een *'imma like, yeah...'* wil uitgooien. Sinds twee jaar wonen zij en haar ouders weer in Nederland, maar soms is het nog wel even schakelen voor Finn. Vooral als we samen een Amerikaanse film willen zien, hebben we altijd dezelfde discussie. Voor Finn is het als kijken naar *GTST* met ondertiteling ('Die

vertaling *sucks!*'), maar zonder ondertiteling snap ik er weer niets van.

'Hey girl.' Ik rol de r extra lang uit en zwaai overdreven met mijn handen. Dat is mijn manier van straat, met een sausje sarcasme. Ik wijs naar haar randje blote buik. 'Iets te heet gewassen?'

Finn zet haar zonnebril in haar haren en fluit tussen haar tanden. 'Echt? Een *fashion comment* van iemand met een "grap-pig" shirtje?' Ze maakt met haar vingers aanhalingstekens in de lucht.

Ik omhels haar lachend.

'Heb je er ook zoveel zin in?' Finn trekt haar lip op. 'Als we deze dag gehaald hebben, trakteer ik je op whatever-je-wil in de Coffee Company. Met extra slagroom. Deal?'

Ik haak mijn arm in die van haar als we de schoolgang in lopen. 'Als we deze dag ooit halen.'

'*Drama queen,*' lacht Finn. 'Je doet net of...'

De rest hoor ik niet. Ik heb het gevoel dat ik spontaan moet overgeven.

Het is drie jaar geleden dat ik haar voor het laatst heb gezien en nu staat ze daar alsof ze nooit is weggeweest. Non-chalant. Lachend. Volkomen op haar gemak, alsof ze hier altijd heeft gehoord. Mijn hersenen registreren in vertraging haar blote bruine benen, haar simpele, zwarte jurkje, haar lange donkere haren die tot ver over haar schouders hangen. Ze is jaloersmakend, onuitstaanbaar mooi. Ze lijkt in niets op het meisje van toen, maar toch weet ik zeker dat ze het is.

Mijn benen voelen op slag verzuurd en mijn mond voelt droog. Herinneringen tuimelen in mijn hoofd over elkaar heen om voorrang. *Lelijk wijf! Nobody! Ik houd niet op voor jou!*

In paniek grijp ik Finn vast.

Ze wrijft met een pijnlijk gezicht over haar arm. 'Jade! Laat... Wat is er in vredesnaam met jou aan de hand?'

Het meisje verderop in de gang draait opeens haar hoofd bij en kijkt me recht aan. Het duurt een halve, misschien een

hele seconde, maar dan herkent ze mij ook. Ze houdt haar hoofd een tikkeltje schuin als ze de boeken van haar ene naar haar andere arm schikt. Ze lacht kort, zonder dat haar ogen en mondhoeken meedoen.

Finn schudt aan mijn arm. 'Jade, wat is er?'

'Ik...' begin ik. Maar dan breek ik mijn zin af. Als ik nu zou praten, zou er alleen maar gepiep uit mijn keel komen.

Ik sluit mijn ogen, omdat ik ergens hoop dat ik daarmee wakker word. Maar het heeft geen zin om het verleden te ontkennen als het vlak voor je staat.

Ongeluk komt altijd in drievoud, hoor ik Finn in mijn hoofd zeggen. Ongeluk komt altijd in drievoud.

Dan open ik mijn ogen weer.

Zoë.